

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อจะวิเคราะห์การอ้างอิงที่ปรากฏในเชิงอรรถของวิทยานิพนธ์สาขาวิชาประชากรศาสตร์ ซึ่ง เปิดสอนระดับปริญญาโทบัณฑิต ในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย

เพื่อให้การวิจัยนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ก่อนอื่นผู้ทำวิจัยได้ทำการศึกษาขอบเขตและความหมายของประชากรศาสตร์ ประวัติและพัฒนาการของการศึกษาริชาประชากรศาสตร์ ทั้งของต่างประเทศและของประเทศไทย จากหนังสือ บทความ วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจในวิชานี้เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

การสำรวจวิทยานิพนธ์ที่จะใช้เป็นหน่วยในการวิเคราะห์

จากการสำรวจพบว่ามิมมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนสาขาวิชาประชากรศาสตร์ในระดับปริญญาโทบัณฑิต ๓ แห่ง คือ

๑. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

๓. คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ต่อจากนั้นสำรวจวิทยานิพนธ์ของทั้ง ๓ สถาบัน พบว่า มีวิทยานิพนธ์สาขาวิชาประชากรศาสตร์ของทั้ง ๓ สถาบัน โดยมีวิทยานิพนธ์ของภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๗๔ เล่ม ของคณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ๓ เล่ม และของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มีจำนวน ๗ เล่ม

ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งนี้จะใช้วิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นหน่วยในการวิเคราะห์การอ้างอิงเป็นจำนวน ๘๘ เล่ม (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก ก.)

ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล ซึ่งเรียกว่า แบบฟอร์มการวิเคราะห์การอ้างอิงของวิทยานิพนธ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ (แบบฟอร์มการวิเคราะห์ได้จากภาคผนวก ข.) ได้ศึกษาแนวทางจากเอกสารดังต่อไปนี้คือ

La Borie, Tim, and Halperin, Michael. "Citation Patterns in Library Science Dissertation." Journal of Education for Librarianship 16 (April 1976): 271 - 283.

Navanitaya Intrana. "Some Characteristics of the Literature of Public Administration." Ph.D. Dissertation, Indiana University, 1968.

อารีย์ ชื่นวัฒนา. "การวิเคราะห์การอ้างอิงของวิทยานิพนธ์สาขาบริหารรัฐศาสตร์ ที่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย." วิทยานิพนธ์ปริกษามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

ทดสอบแบบฟอร์มการวิเคราะห์

ได้เลือกวิทยานิพนธ์มา ๑๐ เล่ม จากจำนวนวิทยานิพนธ์ ๘๘ เล่ม ที่ใช้เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อทดสอบว่าแบบฟอร์มที่จะใช้ในการวิเคราะห์การอ้างอิงที่ได้สร้างขึ้นมาสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลปรากฏว่าใช้ได้

แบบฟอร์มที่ใช้ในการวิเคราะห์การอ้างอิงของวิทยานิพนธ์สาขาประชากรศาสตร์

มีรายการสำหรับบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการอ้างอิงที่ปรากฏในเชิงอรรถ รายชื่อที่บันทึกคือ รายละเอียดทางบรรณานุกรมของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงที่ปรากฏในเชิงอรรถ ประเภทของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิง ขอบเขตเนื้อหาวิชา ภาษา อายุของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิง และสถานที่พิมพ์ พร้อมกับเพิ่มรายการ อันดับสำหรับวิทยานิพนธ์แต่ละเล่ม ทั้งนี้เพื่อเป็นการคุมการบันทึกรายการต่าง ๆ ถ้ามีการผิดพลาดหรือบกพร่องจะได้ติดตามได้ แบบฟอร์มการวิเคราะห์ ๑ แฉ่น ใช้สำหรับการอ้างอิงที่ปรากฏในเชิงอรรถ ๑ รายการ

การสร้างเกณฑ์ในการวิเคราะห์

จากที่กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์จะศึกษาถึงประเภท ภาษา อายุ สถานที่พิมพ์ และขอบเขตเนื้อหาของเอกสารที่ถูกอ้างอิง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ต่าง ๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์

๑. ในการวิเคราะห์การอ้างอิงเพื่อศึกษาถึงประเภทของเอกสารที่ผู้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ใช้ในการอ้างอิง ได้ใช้วิธีการของ ลา บอรี และฮาล เพอริน (La Borie and Halparin 1976: 277) ซึ่งได้แบ่งประเภทของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงไว้ ๔ ประเภท ได้แก่ หนังสือ วารสาร วัสดุที่ไม่ตีพิมพ์เผยแพร่ รายงานประจำปี รายงานการวิจัย รายงานการประชุม วิทยานิพนธ์ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมประเภทของเอกสารอื่น ๆ ที่ไม่อาจจัดเข้าไปได้ประเภทใดได้ เช่น เอกสาร ทัศนสำเนา เป็นต้น เข้าไปอีกหนึ่งประเภท

๒. ในการตัดสินว่าเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงเป็นเอกสารประเภทใด ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านบรรณารักษศาสตร์ค้นคว้ารวบรวมและกำหนดเป็นคำจำกัดความไว้ดังต่อไปนี้

หนังสือ (Books) หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ไม่มีกำหนดเวลาในการออก มีเนื้อหาสมบูรณ์ในเล่มหนึ่ง ๆ หรือชุดหนึ่ง ๆ ในกรณีที่มีเนื้อหายาวมากอาจจะพิมพ์ติดต่อกันหลายเล่ม (Volumes) ใน ๑ ชุด (series) สิ่งพิมพ์ที่จัดว่าเป็นหนังสือควรมีตั้งแต่ ๔๔ หน้าขึ้นไป โดยไม่รวมปก หนังสือเล่มหนึ่งหรือชุดหนึ่งอาจจะมีเรื่องเดียวหรือหลายเรื่องก็ได้ (Harrod 1977: 123-124)

วารสาร (Journals) หมายถึงวารสารทางวิชาการ จัดพิมพ์โดยสถาบัน วิชาการ องค์กรหรือสมาคมวิชาการ มีกำหนดการพิมพ์ที่แน่นอนและออกต่อเนื่องกันไปไม่ กำหนดเวลาสิ้นสุด แต่ละเล่มมีหมายเลขที่ออกเรียงตามลำดับ หรือวันที่ที่ออกกำกับไว้ ประกอบด้วยบทความต่าง ๆ ข่าวด่วนเคลื่อนไหวในวงการ หรือกิจการในแขนงวิชานั้น ๆ (จารุวรรณ อินสุโสมภณ ๒๕๒๑: ๗๔, ๘๐; Harrod 1977: 464)

วิทยานิพนธ์ (Theses and Dissertations) หมายถึง การหาเหตุผล มาอ้างหรือยืนยัน ดังนั้นวิทยานิพนธ์ตามความหมายเดิมก็คือ การหาเหตุผลสนับสนุนข้อ เห็นจริง แต่ในปัจจุบันการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาตรีได้ขยายขอบเขต การศึกษาออกไปกว้างขวางขึ้น ความหมายตามนิยามข้างต้นจึงไม่เหมาะสำหรับการศึกษา ทุกสาขาวิชา

ในที่นี้วิทยานิพนธ์นั้นหมายถึง ผลงานของนักศึกษาที่ศึกษาค้นคว้าทั้งจากจินตนาการ เอกสาร การสัมภาษณ์ การทดลอง การสำรวจ และวิเคราะห์วิจัยข้อมูลอย่างมีแบบแผน เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ (Harrod 1977: 280, 818; Ross 1974: 8)

รายงานการวิจัย (Research reports) หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อเรื่อง ที่แจ้งให้ทราบถึงความ เป็นมาหรือความจำเป็นที่ต้องทำการวิจัย เรื่องดังกล่าว วัตถุประสงค์ ของการวิจัย วิธีดำเนินการ ความคาดหวังของผลการวิจัย ข้อมูลวิเคราะห์และประเมิน ผลการวิจัย ตลอดจนสรุปผลและอาจมีข้อเสนอแนะ หรือบอกให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินการวิจัย (จารุวรรณ อินสุโสมภณ ๒๕๒๑: ๑๐๘) ซึ่งวิทยานิพนธ์ก็จัดเป็น รายงานการวิจัยด้วย แต่สำหรับการวิจัยนี้วิทยานิพนธ์ได้แยกไว้เป็นอีกประเภทหนึ่งต่าง หาก: เพื่อให้ให้เห็นชัดเจน

รายงานการประชุม (Proceedings) หมายถึง เอกสารที่เสนอหรือแถลง ในที่ประชุมของสมาคมหรือสถาบันต่าง ๆ ซึ่งเป็นรายงานสรุปผลการอภิปรายและรายงาน กิจการหรือธุรกิจอื่น เกี่ยวกับการประชุมนั้น ๆ (จารุวรรณ อินสุโสมภณ ๒๕๒๑: ๘๓) สำหรับการวิจัยนี้ รวมถึงรายงานการสัมมนา และ เอกสารประกอยบการสัมมนาด้วย

รายงานประจำปี (Annual Reports) หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่รายงานผลงาน โดยทั่ว ๆ ไปของหน่วยงานที่ได้กระทำมาในรอบปีที่ผ่านมา ผลงานเฉพาะด้านโดยละเอียด งบประมาณและการใช้จ่าย รายงานผู้บริหารและบุคคลากร บางครั้งมีการเปรียบเทียบ ผลงานในปีก่อน ๆ รวมทั้งอาจมีการคาดคะเนผลงานในปีต่อไปด้วย (จารุวรรณ สินธุโสภณ ๒๕๒๑: ๑๑) สำหรับงานวิจัย เรื่องนี้รายงานประจำปีมีความหมายรวมถึงรายงานการบริหาร และรายงานการปฏิบัติงานโดยทั่ว ๆ ไปด้วย

นิตยสาร (Magazines) หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่กำหนดออกเป็นวาระ เช่นเดียวกับวารสาร มีบทความ และเรื่องราวต่าง ๆ เขียนโดยผู้แต่งหลายคน มุ่งให้ความรู้และความบันเทิงแก่ผู้อ่าน โดยทั่วไปนิตยสารจะประกอบด้วย เรื่องราวประเภทนวนิยาย คำประพันธ์ หรือบทความในหลายสาขาวิชา ตลอดจนการรวบรวมข่าวและเรื่อง เบ็ดเตล็ดจากหนังสือพิมพ์รายวัน (Gates 1962: 87; Harrod 1977: 91) โดยทั่วไปคำ "วารสาร" หรือ "นิตยสาร" สามารถใช้แทนกันได้ แต่สำหรับของไทยนิยมใช้คำว่า "นิตยสาร" เพื่อระบุถึงวารสารเชิงรมย์ ที่มุ่งให้ความบันเทิงมากกว่าความรู้

หนังสือพิมพ์ (Newspapers) เป็นวารสารประเภทหนึ่ง พิมพ์เป็นประจำเกือบทุกวัน หรือพิมพ์เป็นรายวัน สารระสำคัญคือเสนอข่าวสารด้านต่าง ๆ ในท้องถิ่นในประเทศ และต่างประเทศ ทั้งที่เป็นข่าวของทางราชการและข่าวทั่ว ๆ ไป พร้อมกับบทความที่ให้ความรู้ หรือข้อสันนิษฐานเพื่อความบันเทิง ตลอดจนคอลัมน์ที่แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ มีโฆษณาด้วย (จารุวรรณ สินธุโสภณ ๒๕๒๑: ๘๗)

วัสดุที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ (Unpublished Materials) หมายถึง เอกสารที่เก็บไว้ในรูปลักษณะเดิม เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเชิงประวัติ ได้แก่ จดหมายเหตุ ต้นฉบับตัวเขียน จดหมายหรือเอกสารส่วนตัว (Laborie & Halperin 1976: 277)

เอกสารอื่น ๆ หมายถึง เอกสารที่ไม่สามารถจำแนกเข้าอยู่ในประเภทใดได้ ในที่นี้หมายถึง เอกสารอัดสำเนา เช่น เอกสารที่แจกในชั้นเรียน บทความที่ไม่ตีพิมพ์เผยแพร่

๓. ในการวิเคราะห์เรื่องภาษาของเอกสารที่ถูกอ้างถึง ผู้วิจัยจะดูที่เนื้อเรื่องเอกสารว่าปรากฏเป็นภาษาไทยใดเป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าชื่อผู้แต่งจะเป็นภาษาอื่นก็ตาม

๔. ส่วนในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาถึงอายุของเอกสารที่ได้รับการอ้างถึง ถือเอาปีที่พิมพ์ของเอกสารตามที่ปรากฏในการอ้างถึงแต่ละรายการเป็นข้อมูลหลักในการวิเคราะห์ โดยแบ่งกลุ่มอายุของเอกสารที่ได้รับการอ้างถึงออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามวิธีการวิจัยของ ลาบอร์ และ ฮาลเพอริน (La Borie & Halperin 1976: 278-280) ซึ่งได้แบ่งไว้เป็น ๕ กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ ๐ ถึง ๕ ปี ๖ ถึง ๑๐ ปี ๑๑ ถึง ๑๕ ปี ๑๖ ถึง ๒๐ ปี และมากกว่า ๒๐ ปีขึ้นไป ทั้งนี้โดยการนับจากปีที่พิมพ์ในวิทยานิพนธ์ย้อนขึ้นไปถึงปีที่พิมพ์ของเอกสารที่ได้รับการอ้างถึง เนื่องจาก ไม่สามารถทราบปีที่แน่นอนของเอกสารแต่ละเรื่องที่ได้รับการอ้างถึง เช่น ปีที่พิมพ์ของวิทยานิพนธ์ คือ พ.ศ. ๒๕๒๔ ปีที่พิมพ์ของเอกสารที่ได้รับการอ้างถึง พ.ศ. ๒๕๒๓ ในกรณีนี้นับอายุของเอกสารที่ได้รับการอ้างถึงเป็น ๑ ปี

๕. สำหรับการวิเคราะห์เรื่องสถานที่พิมพ์ ถือเอาแต่ชื่อประเทศที่ผลิตเอกสาร ไม่วิเคราะห์ถึงสำนักพิมพ์และเมืองที่พิมพ์ ถ้าปรากฏว่า สำนักพิมพ์ใดมีที่ตั้งอยู่มากกว่าหนึ่งประเทศก็ถือเอาชื่อประเทศแรกเป็นสถานที่พิมพ์

๖. ในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาขอบเขตเนื้อหาวิชาของเอกสารที่ได้รับการอ้างถึง ผู้วิจัยได้จำแนกการอ้างถึงทั้งหมดตามระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือแบบของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน โดยการตรวจดูจากบัตรรายการของสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ห้องสมุดของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ตรวจจากรายการที่ปรากฏในบรรณานุกรมต่าง ๆ เช่น "ประชากร: บรรณานุกรม" ของสำนักบรรณสารการพัฒนา "บรรณานุกรมสังคมศาสตร์" ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง, "Union Catalog of the Library of Congress" สำหรับเอกสารที่ได้รับการอ้างถึงบางรายการที่ไม่พบในบัตรรายการ ในบรรณานุกรม ดังที่กล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจดูจากบัตรรายการของห้องสมุด สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่ารายการนั้น ๆ อยู่ภายใต้หัวเรื่องอะไร แล้วกำหนดหมวดหมู่ให้ หรือค้นหัวเรื่องจากห้องสมุดต่าง ๆ แล้วนำมาจำแนกเนื้อหาตามหมวดหมู่ ตามระบบของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน โดย

ปรึกษากับบรรณารักษ์ที่ทำงานด้านการจัดหมู่และทำบัตรรายการ หรือผู้เชี่ยวชาญ สาขา
ประชากรศาสตร์ด้วยในบางรายการที่มีปัญหา

สำหรับบทความจากวารสารผู้วิจัยอ่านตัวบทความ และจำแนกเนื้อหาวิชาของ
แต่ละบทความเองโดยอ่านแต่ละบทความแล้ว กำหนดหมวดหมู่ให้ ทั้งนี้ด้วยการปรึกษากับ
บรรณารักษ์ที่ทำงานด้านการจัดหมู่และทำบัตรรายการ หรือผู้เชี่ยวชาญสาขาประชากรศาสตร์
ในการบันทึกหมวดหมู่หรือจำแนกหมวดหมู่เนื้อหาเฉพาะตัวอักษรเท่านั้น ในกรณีที่บทความหนึ่ง
มีเนื้อหามากกว่าหนึ่งเรื่อง จะจัดหมู่ให้กับเรื่องที่มีเนื้อหามากที่สุดรายการเดียว

ในการเลือกใช้ระบบการจัดหมวดหมู่ของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันนั้น เพราะ
ว่าระบบนี้เหมาะกับห้องสมุดที่มีสิ่งพิมพ์มากในหลายสาขาวิชาและเฉพาะสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง
เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดเฉพาะ และเป็นระบบที่มีความยืดหยุ่น คือสามารถขยาย
หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยการจัดทำ LC Classification -
Additions and Changes พิมพ์ออกจำหน่ายเป็นรายสามเดือน หรือมีการพิมพ์ครั้งใหม่ของ
บางหมวด (บุญถาวร หงสกุล ๒๕๒๑: ๔๘, ๗๓; สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์ ๒๕๒๑: ๑๕, ๒๐)
นอกจากนั้นยังมีการรวบรวมส่วนเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลง (Additions and Changes)
พิมพ์เป็นครั้งคราว จากข้อมูลล่าสุดใน Books in Print (1981: 2502) ปรากฏว่า
มีการจัดพิมพ์ Library of Congress Classification Schedules: A Cumulation
of Additions & Changes 1979-1980 ที่พิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๘๑ ออกจำหน่ายแล้ว

สำหรับหมวด H ซึ่งเป็นหมวดที่ครอบคลุมเนื้อหาวิชาเศรษฐศาสตร์และสังคม-
วิทยา ซึ่งเป็นสาขาวิชาหลัก ๒ สาขา ของสังคมศาสตร์นั้น ถึงแม้ว่าการพิมพ์ครั้งที่ ๓ ซึ่ง
เป็นการพิมพ์ครั้งสุดท้ายเมื่อ ค.ศ. ๑๙๕๐ แต่ก็มีกรรวบรวมส่วนเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลง -
แปลง จนถึงปี ค.ศ. ๑๙๘๐ ที่พิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๘๑ และมีชนิดที่ออกราย ๓ เดือน
มาจนถึงปัจจุบัน

ส่วนการจัดหมู่หนังสือตามระบบทศนิยมดิวอี้ นั้นเหมาะสำหรับห้องสมุดโรงเรียน
และห้องสมุดประชาชน เป็นการจัดหมู่ที่เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป ไม่มีความเฉพาะเจาะจงเท่าการ
จัดหมวดหมู่ของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์ ๒๕๒๑: ๑๕;
Navanitaya Intrama 1968: 30)

การบันทึกข้อมูล

การบันทึกข้อมูลการอ้างถึงลงในแบบวิเคราะห์การอ้างถึง มีขั้นตอนการบันทึกดังต่อไปนี้

๑. บันทึกหมายเลขประจำวิทยานิพนธ์ลงในแบบฟอร์มที่ใช้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการอ้างถึง

๒. ตัดลอกรายละเอียดทางบรรณานุกรมของเอกสารที่ถูกอ้างถึง ที่ปรากฏในเชิงอรรถลงในแบบฟอร์ม โดยมีหลักดังนี้

ก. การอ้างถึงเอกสารเรื่องเดียวกัน โดยผู้แต่งคนเดียวกัน มากกว่า ๑ เชิงอรรถขึ้นไป นับเป็นการอ้างถึงเพียงรายการเดียว ตัวอย่างเช่นวิทยานิพนธ์เรื่องหนึ่ง อ้างถึง

นิพนธ์ เทพรวิทย์. ประชากรศาสตร์. พระนคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

เป็นจำนวน ๖ เชิงอรรถ แม้จะอ้างโดยไม่ซ้ำหน้ากัน ก็จะนับเป็นการอ้างถึงเพียง ๑ รายการ โดยจะบันทึกลงในแบบฟอร์มเพียงครั้งเดียว

ข. การอ้างถึงเอกสารหลายเรื่องที่มีผู้แต่งในวารสารเล่มเดียวกัน หรือตีพิมพ์ในหนังสือรวมเรื่อง นับจำนวนการอ้างถึงตามจำนวนเรื่องของเอกสารที่ได้รับการอ้างถึง เช่น วิทยานิพนธ์เรื่องหนึ่ง อ้างถึง

วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ. "ความต้องการและทำดีของประชาชนที่มีต่อการวางแผนครอบครัว." ใน สัมมนาวิชาการแห่งชาติ เรื่องประชากรของไทยครั้งที่ ๒. พระนคร: สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๐๘.

และอ้างถึง

ยอวีย์ อามอส เอช และวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ. "การขยายของครอบครัวและการวางแผนครอบครัวในอำเภอโพธาราม." ใน สัมมนาทางวิชาการเรื่องประชากรไทยครั้งที่ ๒. พระนคร: สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๐๘.

ในกรณีเช่นนี้จะนับเป็นการอ้างถึง ๒ รายการ โดยจะบันทึกลงในแบบฟอร์ม ๒ ครั้ง

ค. เอกสารเรื่องหนึ่งอาจจะได้รับการอ้างถึงในวิทยานิพนธ์มากกว่า

๑ เล่ม เช่น

ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์, จารุณี ธนะวิโรจน์ และสุริย์ กาญจนวงศ์. ประชากรศึกษา.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๐.

ได้รับการอ้างถึงในวิทยานิพนธ์ ๔ เล่ม นับเป็นการอ้างถึง ๔ รายการ จะบันทึกลงไป
แบบฟอร์ม ๔ ครั้ง

ง. ถ้ามารายละเอียดทางบรรณานุกรมที่ปรากฏในเชิงอรรถรายการใด
ไม่สมบูรณ์ เช่น ไม่มีสถานที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ จะไม่ริเคระห์การอ้างถึงรายการนั้น เพราะ
ไม่ทราบว่าผู้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์นั้นใช้เอกสารเล่มใดแน่ เพราะเอกสารบางเล่มก็มีการ
พิมพ์หลายครั้งที่ต่างปีกันหรือต่างสถานที่พิมพ์ด้วย

การริเคระห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการริเคระห์การอ้างถึงของวิทยานิพนธ์ที่บันทึกลงบนแบบฟอร์ม
เรียบร้อยแล้วจะนำมาริเคระห์โดยวิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละผลของการริเคระห์
จะนำเสนอในบทต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย